

Alicja Szałagan

"Esej - zarys teorii gatunku", Tomasz
Wroczyński, "Przegląd
Humanistyczny" nr 5/6 (1986) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 30/2 (104), 294

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WROCZYŃSKI Tomasz: Esej - zarys teorii gatunku. "Przegląd Humanistyczny" 1986 nr 5/6 s. 101-113.

Rozważania na temat eseju rozpoczyna autor od uwag o genezie tej formy wywodzącej się z humanizmu odrodzeniowego. Przechodząc do zagadnień poetyki eseju, przedstawia w skrócie najistotniejsze próby jego wewnątrzgatunkowej systematyki, które wnoszą niewiele do badań teoretycznoliterackich. W toku dalszej analizy, posiłkując się niektórymi z wcześniejszych prac, a polemizując z innymi, formułuje autor katalog cech tekstu prozatorskiego wskazujących na jego gatunek eseistyczny: wysoka odmiana stylu literackiego, luźna konstrukcja, dialogowość, w której dominującą rolę odgrywa cytat, dygresja i anegdota, afikcjonalność, zastąpienie narratora przez samego autora, konyderacyjny charakter świata przedstawionego.

BP/104/123

A.Sz.

ZACZYŃSKI Marian: Adama Skwarczyńskiego walka o ideologię. "Zeszyty Naukowe UJ. Prace Historycznoliterackie". Z. 55, s. 129-145.

W wypowiedziach Adama Skwarczyńskiego konsekwentnie powtarza się motyw tworzenia ideologii w stałym kontakcie z rzeczywistością. W myśli politycznej Skwarczyńskiego wiele miejsca zajmuje problematyka narodu, państwa, czynu, tradycji (program "czynnego patriotyzmu"). Podstawą myśli Skwarczyńskiego były tradycje polskiego romantyzmu (przede wszystkim lektury Mochackiego). Najbliższymi badaczami teoretykami byli Piłsudski, Limanowski, Brzozowski.

BP/104/124

A.B.